

ČESKÁ SPRÁVA
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

PŘÍRUČKA BUDOUČÍHO DŮCHODCE

Příručka budoucího důchodce

Účelová publikace

Není určena k prodeji na knižním trhu

Vydala Česká správa sociálního zabezpečení, oddělení komunikace,
Křížová 25, Praha 5

www.cssz.cz

Foto na titulní straně: © Miljan Živković / stock.adobe.com

© Česká správa sociálního zabezpečení, Praha, únor 2025

ISBN 978-80-87039-80-9

Chystáte se do důchodu a nevíte, co vše budete potřebovat k podání žádosti o jeho přiznání? Chcete vědět, zda je pro vás odchod do důchodu právě teď nejvýhodnější? Nebo zda už máte na důchod nárok? Možná chcete jen zjistit více informací, než se definitivně rozhodnete...

Odpovědi na vaše otázky najdete v Příručce budoucího důchodce. Obsahuje důležité informace, tipy, výpočty, odkazy i modelové příklady, které jsou platné pro rok 2025.

Budeme rádi, když vám příručka dobře poslouží. Mnoho dalších informací naleznete také na našich webových stránkách www.cssz.cz. Navštívit můžete také náš ePortál ČSSZ (eportal.cssz.cz), díky kterému můžete s ČSSZ komunikovat snadněji a rychleji. Díky možnosti online odesílání většinu svých záležitostí vyřídíte z pohodlí domova či kanceláře.

OBSAH

I. NÁROK NA STAROBNÍ DŮCHOD	6
DŮCHODOVÝ VĚK	6
DOBA POJIŠTĚNÍ	7
NEDOSTATEČNÁ DOBA POJIŠTĚNÍ	9
DOBROVOLNÉ DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	10
PŘEDČASNÝ STAROBNÍ DŮCHOD	10
II. JAK ZKONTROLOVAT DOBY POJIŠTĚNÍ	12
IDA – INFORMATIVNÍ DŮCHODOVÁ APLIKACE	12
INFORMATIVNÍ OSOBNÍ LIST DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ	13
DŮCHODOVÁ KALKULAČKA	13
III. JAK DOLOŽIT CHYBĚJÍCÍ DOBY POJIŠTĚNÍ	14
IV. JAK PODAT ŽÁDOST O STAROBNÍ DŮCHOD	17
ŽÁDOST O DŮCHOD ONLINE	17
ŽÁDOST O DŮCHOD NA OSSZ	18
PRACOVALI JSTE V ZAHRANIČÍ	18
ŽIJETE V ZAHRANIČÍ	18
V. VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU	20
POSTUP PŘI VÝPOČTU DŮCHODU NA MODELOVÉM PŘÍKLADU	20
NAVÝŠENÍ U POZDĚJŠÍHO ODCHODU DO DŮCHODU	25
NAVÝŠENÍ U POBÍRÁNÍ DŮCHODU V POLOVIČNÍ VÝŠI	25
KRÁCENÍ U PŘEDČASNÉHO ODCHODU DO DŮCHODU	25
SLEVA PRO PRACUJÍCÍ DŮCHODCE	26
VI. ROZHODNUTÍ O PŘIZNÁNÍ NEBO ZVÝŠENÍ DŮCHODU	29
NESOUHLAS S ROZHODNUTÍM ČSSZ	29
ZVÝŠENÍ DŮCHODU	30
VII. VÝPLATA STAROBNÍHO DŮCHODU	31
VÝPLATA NA BANKOVNÍ ÚČET	31
VÝPLATA V HOTOVOSTI	32
VÝPLATA DO ZAHRANIČÍ	33
ZMĚNA ZASÍLÁNÍ DŮCHODU	34
ZDANĚNÍ DŮCHODU	34

EXEKUČNÍ SRÁŽKY Z DŮCHODU	35
VALORIZAČNÍ OZNÁMENÍ	35

VIII. „DESATERO“ DŮCHODCE ANEB

CO BYSTE MĚLI VĚDĚT	37
--------------------------------------	-----------

A PÁR INFORMACÍ NAVÍC...	38
----------------------------------	----

PŘÍKLADY ZÍSKÁNÍ NÁROKU NA DŮCHOD	39
---	----

Použité zkratky

ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PSSZ	Pražská správa sociálního zabezpečení
MSSZ	Městská správa sociálního zabezpečení Brno
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
IOLDP	informativní osobní list důchodového pojištění
DPN	dočasná pracovní neschopnost
ELDP	evidenční list důchodového pojištění

I. NÁROK NA STAROBNÍ DŮCHOD

Nárok na důchod vám vznikne při splnění dvou základních podmínek:

- **dosažení důchodového věku,**
- **získání potřebné doby pojištění.**

DŮCHODOVÝ VĚK

Pokud jste se narodili před rokem 1973, je váš důchodový věk stanoven podle roku narození a u žen také podle počtu vychovaných dětí (viz tabulka). Pokud jste se narodili mezi roky 1974 až 1988, k vašemu věku se připočítá 65 let a 8 měsíců + počet kalendářních měsíců, které odpovídají rozdílu počtu let mezi vaším rokem narození a rokem 1973. Pokud jste se narodili po roce 1988, vaším důchodovým věkem jsou 67. narozeniny.

Rok narození	Důchodový věk činí (roků + kalendářních měsíců) u					
	mužů	žen s počtem vychovaných dětí				
		0	1	2	3–4	5 a více
1960	64 + 2	64 + 2	63 + 8	62 + 2	60 + 8	59 + 2
1961	64 + 4	64 + 4	64 + 2	62 + 8	61 + 2	59 + 8
1962	64 + 6	64 + 6	64 + 6	63 + 2	61 + 8	60 + 2
1963	64 + 8	64 + 8	64 + 8	63 + 8	62 + 2	60 + 8
1964	64 + 10	64 + 10	64 + 10	64 + 2	62 + 8	61 + 2
1965	65	65	65	64 + 8	63 + 2	61 + 8
1966	65 + 1	65 + 1	65 + 1	65 + 1	63 + 8	62 + 2
1967	65 + 2	65 + 2	65 + 2	65 + 2	64 + 2	62 + 8
1968	65 + 3	65 + 3	65 + 3	65 + 3	64 + 8	63 + 2
1969	65 + 4	65 + 4	65 + 4	65 + 4	65 + 2	63 + 8
1970	65 + 5	65 + 5	65 + 5	65 + 5	65 + 5	64 + 2
1971	65 + 6	65 + 6	65 + 6	65 + 6	65 + 6	64 + 8
1972	65 + 7	65 + 7	65 + 7	65 + 7	65 + 7	65 + 2
1973	65 + 8	65 + 8	65 + 8	65 + 8	65 + 8	65 + 8

DOBA POJIŠTĚNÍ

Potřebná doba pojištění pro vznik nároku na řádný starobní důchod je druhou podmínkou pro jeho získání a odvíjí se od roku dosažení důchodového věku. Za dobu pojištění se považují **doby vaší výdělečné činnosti** a tzv. **náhradní doby pojištění**. Potřebná doba pojištění u osob, které dosáhly důchodového věku po 31. 12. 2018, činí alespoň 35 let včetně náhradních dob nebo 30 let pojištění bez náhradních dob. Potřebná doba pojištění pro přiznání tzv. předčasného starobního důchodu po 30. 9. 2024 činí alespoň 40 let (nepřihlíží se k době pojištění bez náhradních dob).

Doby výdělečné činnosti

Tyto doby zahrnují všechny kalendářní dny v období vašeho zaměstnání nebo podnikání, za které jste z dosažených příjmů odvedli vy nebo váš zaměstnavatel pojistné na sociální zabezpečení.

Zaměstnavatelé mají od roku 2004 povinnost vystavovat každému zaměstnanci **evidenční list důchodového pojištění** (ELDP), odeslat jeho originál do evidence ČSSZ a zaměstnanci předložit stejnopis. Můžete si v něm zkontrolovat údaje o své výdělečné činnosti: své doby pojištění, vyměřovací základy (tj. součet hrubých výdělků v daném roce) i vyloučené doby (nejčastěji dny pracovní neschopnosti). Údaje o vaší výdělečné činnosti před rokem 2004 vykazoval váš zaměstnavatel celkově od data nástupu do data ukončení pracovního poměru a ELDP poslal do evidence ČSSZ až po ukončení vašeho pracovního poměru (tedy nikoliv za jednotlivé kalendářní roky).

Pokud váš zaměstnavatel neodváděl řádně pojistné, není třeba se obávat. Tyto doby pojištění se vám započítají, jako by byly zaměstnavatelem uhrazené. Dluh na pojistném pak ČSSZ vymáhá přímo na vašem zaměstnavateli.

Pokud ovšem podnikáte a pojistné neplatíte, tato doba se vám do potřebné doby pojištění nezapočítá. Navíc může tato skutečnost negativně ovlivnit výši vašeho důchodu nebo i způsobit, že nárok na důchod vůbec **nevznikne**.

Do důchodu se započítávají všechny příjmy, z nichž se odvedlo pojistné na sociální zabezpečení (např. i brigády). Započítává se také náhrada mzdy po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, a to i přesto, že se z ní pojistné neplatí.

Náhradní doby pojištění

Jedná se o životní období, za která jste neodváděli žádné pojistné, ale přesto se vám tato doba do potřebné doby pojištění započítá. Podmínkou jejich uznání je získání alespoň jednoho roku účasti na pojištění v České republice, tzn. výdělečné činnosti nebo dobrovolné účasti na důchodovém pojištění.

Náhradní doby se započítávají buď plně v rozsahu 100 %, nebo z 80 %.

Např. ze 100 dnů péče o dítě do 4 let se započítá 100 dnů, ze 100 dnů studia se započítá 80 dnů.

Doby započítané v rozsahu 100 %

- **Doba základní vojenské služby** v ozbrojených silách ČR vykonávaná do 30. 6. 2016.
- **Osobní péče o dítě do věku 4 let** (může ji uplatnit žena nebo muž).
- Doba **nezprostředkovaného pěstounství o nezletilé nezaopatřené dítě**, pokud:
 - má toto dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte (započítávají se maximálně 2 roky),
 - byla péče zahájena před 31. 12. 2021 a pěstoun měl k tomuto dni nárok na odměnu (započítá se celá doba).
- **Doba péče o osobu blízkou** nebo žijící ve společné domácnosti, která je **závislá na pomoci jiné osoby**, pokud je:
 - závislá na pomoci jiné osoby ve **stupni II** (středně těžká závislost), **stupni III** (těžká závislost) nebo **stupni IV** (úplná závislost);
 - závislá na pomoci jiné osoby ve **stupni I** (lehká závislost) a **mladší 10 let**;
 - **převážně, úplně nebo částečně bezmocná starší 80 let** (pouze péče vykonávaná a ukončená před rokem 2007).
- **Doba péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby** z pozice asistenta sociální péče na základě smlouvy se závislou osobou (od 1. 9. 2018).

Doby započítané v rozsahu 80 %

- **Doba studia** na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole v ČR před rokem 2010. Po dosažení 18. roku věku se započítává prvních šest let studia, a to včetně nedokončeného nebo přerušovaného studia.
- **Doba civilní služby** vykonávané do 31. 12. 2004.
- **Doba u osob se zdravotním postižením zařazených v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost**, např. specializované rekvalifikační kurzy, příprava k práci v chráněných pracovních dílnách apod.
- **Doba evidence na úřadu práce** se započítá vždy, když současně pobíráte podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci anebo jste dostali (od 1. 1. 2014) **odstupné, odbytné či odchodné**. Pokud jste v evidenci úřadu práce

dlouhodobě a nepobíráte žádný druh podpory, započítávají se vám maximálně tři roky před vznikem nároku na důchod, přitom maximálně jeden rok před dosažením 55. roku věku.

- **Doba pobírání nemocenských dávek po skončení výdělečné činnosti**, např. dočasná pracovní neschopnost, kterou jste si nepřivodili úmyslně a která začala již v době výdělečné činnosti nebo v její ochranné lhůtě, dále karanténa nebo doba trvání podpůrní doby.
- Doba poskytování zvláštní ochrany a pomoci na základě zákona upravujícího zvláštní **ochranu svědka a dalších osob** v souvislosti s trestním řízením, kdy nemohou vykonávat výdělečnou činnost.
- **Doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně** (do 31. 12. 2009 plného invalidního důchodu) se započítá až do dne vzniku nároku na starobní důchod.

Po dosažení důchodového věku (podle tabulky na straně 6) nárok na invalidní důchod ze zákona zaniká a automaticky se mění na starobní důchod ve stejné výši. Pokud podáte žádost o starobní důchod, provede se srovnávací výpočet a přizná se vám důchod vyšší.

NEDOSTATEČNÁ DOBA POJIŠTĚNÍ

Pokud nezískáte potřebnou dobu pojištění, nárok na starobní důchod vám může i přesto vzniknout, a to v těchto případech:

- Dosáhl-li jste v období 2014 až 2024 věk o 5 let vyšší než je důchodový věk muže stejného data narození a alespoň 20 let doby pojištění (včetně náhradních dob) nebo 15 let pojištění (bez náhradních dob). Od roku 2025 pak je nutné podmínku doby pojištění splnit dosažením věku o 2 roky vyššího než je důchodový věk muže stejného data narození.
- Dosáhl jste důchodového věku (podle tabulky na straně 6) a splňujete podmínky nároku na invalidní důchod (tj. uznání invalidity bez ohledu na stupeň invalidity a získání potřebné doby pojištění, které se k nároku na invalidní důchod vztahují).
- Pokud jste dosáhli důchodového věku již před rokem 2014, podmínky jsou ještě shovívavější. Více informací najdete na našem webu v sekci *„Starobní důchod podrobně“*.

DOBROVOLNÉ DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Chybějící dobu pojištění si můžete za určitých **podmínek** doplatit, a to i zpětně. Podmínky jsou specifické podle konkrétního důvodu. Pokud existuje tzv. kvalifikovaný důvod (např. evidence na úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání nad rámec hodnotitelných 3 let této evidence nebo studium po dosažení 18. roku věku na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole v období po 31. 12. 2009 atd.), můžete si chybějící dobu doplatit zpětně a zpravidla bez časového omezení. Pokud neexistuje kvalifikovaný důvod, můžete si zpětně doplatit pouze jeden rok, který bezprostředně předchází dni podání přihlášky k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění (platí zde však časové omezení pro maximální délku této účasti, a to 15 let).

Podmínkou pro vznik dobrovolné účasti na důchodovém pojištění je podání „**Přihlášky k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění**“ ve lhůtě stanovené podle typu dobrovolné účasti a následné zaplacení pojistného. Pojistné na dobrovolné důchodové pojištění platíte vždy za celý kalendářní měsíc. **Minimální měsíční výše pojistného** činí 28 % z částky odpovídající jedné čtvrtině průměrné mzdy platné pro kalendářní rok, ve kterém se pojistné platí. Pro rok 2025 se jedná o částku **3 260 Kč**.

Dobrovolné důchodové pojištění doporučujeme konzultovat s odborníky OŠSZ, kteří vám pomohou stanovit období, jež je možné či vhodné pomoci dobrovolného důchodového pojištění řešit.

PŘEDČASNÝ STAROBNÍ DŮCHOD

Někdy se může stát, že vám chybí do důchodu ještě pár let, ale vaše životní situace vám již neumožňuje pracovat. Máte proto možnost odejít do tzv. předčasného starobního důchodu, a to až 3 roky před dosažením vašeho důchodového věku. Podmínka získání potřebné doby pojištění činí alespoň 40 let.

Pro předčasný starobní důchod platí přísnější pravidla: je při výpočtu krácen o 1,5 % za každých 90 dnů dřívějšího odchodu do důchodu a navíc není procentní výměra tohoto důchodu až do dne dosažení důchodového věku pro řádný starobní důchod valorizována.

Pozor, přiznání předčasného starobního důchodu je nevratné a jeho krácení je trvalé.

Datum přiznání předčasného starobního důchodu lze stanovit nejdříve ode dne uplatnění žádosti o tento důchod (nikoliv zpětně).

Při odchodu do předčasného starobního důchodu se předpokládá omezená možnost vaší výdělečné činnosti. Proto je možný pouze takový **přivýdělek** (příjem z výdělečné činnosti), který nezaloží účast na důchodovém pojištění (např. dohoda o provedení práce s max. příjmem do 11 500 Kč za měsíc nebo zaměstnání malého rozsahu s příjmem, který je nižší než rozhodný příjem 4 500 Kč za měsíc, tzn. příjem nepřesahující 4 499 Kč za měsíc). U OSVČ nesmí příjem z této činnosti (po odpočtu výdajů) přesáhnout zákonem stanovenou hranici, která v roce 2025 činí 9 312 Kč za každý měsíc výkonu samostatně výdělečné činnosti.

Předčasný starobní důchod není předdůchod. Předčasný starobní důchod je dávka důchodového pojištění vyplácená státem. Předdůchod (od 1. 1. 2013) je možnost čerpat z doplňkového penzijního spoření (které nespravuje ČSSZ) finanční prostředky naspořené v penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření, a to až 5 let před dosažením důchodového věku. Doba pobírání předdůchodu se nezapočítává do doby pojištění (jedná se o tzv. dobu vyloučenou), ale neovlivňuje negativně výši vašeho osobního vyměřovacího základu (z kterého je váš důchod počítán).

II. JAK ZKONTROLOVAT DOBY POJIŠTĚNÍ

Při rozhodování o důchodu vycházíme z podkladů uložených v naší evidenci ČSSZ. Velmi doporučujeme si své doby pojištění **ověřovat již v průběhu svého pracovního života**. Ideálním pomocníkem je naše online služba „**Informativní důchodová aplikace**“ (IDA).

IDA – INFORMATIVNÍ DŮCHODOVÁ APLIKACE

Díky online službě IDA zjistíte:

- jaký je váš **věk pro odchod do důchodu**;
- kolik let a dnů vám chybí do dosažení důchodového věku;
- které vaše **doby pojištění evidujeme**;
- jaké vyměřovací základy jim odpovídají (od roku 1986);
- kolik let a dnů vám chybí pro získání potřebné doby pojištění;
- orientační, **odhadovanou výši vašeho důchodu** (podle evidovaných údajů o vašich dosavadních výdělcích, dobách pojištění a vyloučených dobách). Odhad výše starobního důchodu je tím přesnější, čím více se blížíte datu svého odchodu do důchodu.

Pokud nám některé výdělků či doby chybí, informujte nás o nich a následně je doložte, aby byl výpočet vašeho důchodu správný.

Informativní důchodová aplikace funguje v prostředí ePortálu ČSSZ pro přihlášené uživatele a je zcela zdarma. Přihlášení je jednoduché, stačí datová schránka nebo Identita občana. Jednoduchým a oblíbeným způsobem přihlášení je bankovní identita. Možnosti, jak se přihlásit do ePortálu ČSSZ najdete přímo na ePortálu.

Odhadovaná výše důchodu není predikcí do budoucna, ale vyjádřením výše vašeho důchodu v současné hodnotě peněz, a to bez ohledu na budoucí valorizace či inflaci. Díky tomu si můžete porovnat výši svého důchodu s aktuální ekonomickou situací a vyhodnotit, jak se na nové životní období co nejlépe připravit.

INFORMATIVNÍ OSOBNÍ LIST DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

Na požádání vám jednou za kalendářní rok zdarma vyhotovíme a odešleme **informativní osobní list důchodového pojištění** (IOLDP). V něm zjistíte, které vaše doby pojištění a vyměřovací základy evidujeme. **Žádost** o IOLDP můžete podat elektronicky na ePortálu ČSSZ prostřednictvím služby „*Žádost o informativní osobní list důchodového pojištění*“. Vyplněnou žádost je také možné vytisknout a poslat poštou na adresu: **ČSSZ, odbor správy údajové základny, Křížová 25, 225 08 Praha 5**, nebo zaslat prostřednictvím e-podatelny: **posta@cssz.cz** (s elektronicky uznávaným podpisem) či přes datovou schránku: **49kaiq3**. IOLDP posíláme nejpozději do 90 dnů od doručení žádosti, zpravidla jej však obdržíte dříve.

Své doby pojištění zjistíte také v online službě ePortálu ČSSZ „*Přehled dob důchodového pojištění*“.

Přestože vaše údaje **aktualizujeme průběžně**, pokud si o IOLDP zažádáte, před jeho odesláním vždy všechny vaše podklady zkontrolujeme a údaje aktualizujeme. Při obdržení informativního osobního listu důchodového pojištění tak máte jistotu, které vaše údaje ke dni vydání IOLDP v evidenci máme a které nikoliv.

Přihlásit se do online služeb ePortálu ČSSZ a ověřit si své evidované údaje můžete jedním z těchto způsobů: prostřednictvím Identity občana (tj. např. eObčanka, bankovní identita, mobilní klíč eGovernmentu) nebo přihlašovacích údajů k datové schránce, případně zahraničním identifikačním prostředkem (podle unijního nařízení eIDAS).

DŮCHODOVÁ KALKULAČKA

Důchodová kalkulačka je určena klientům, kterým zbývá do starobního (nebo předčasného starobního) důchodu maximálně 5 let. Slouží k orientačnímu výpočtu výše jejich důchodu. Tato služba je dostupná na ePortálu ČSSZ pod názvem „*Informativní výpočet starobního důchodu*“. Pokud nedisponujete elektronickou identitou, můžete pro jednoduchý orientační výpočet použít také důchodovou kalkulačku ve formátu xls nebo důchodové kalkulačky na webu MPSV.

III. JAK DOLOŽIT CHYBĚJÍCÍ DOBY POJIŠTĚNÍ

Pokud zjistíte, že vám v evidenci ČSSZ chybí některé doby pojištění, a doma potřebné dokumenty máte, můžete je do evidence ČSSZ dodat kdykoliv prostřednictvím pošty nebo přímo na OSSZ. Do evidence ČSSZ nepřebíráme informace od jiných orgánů či institucí týkající se studia, vojenské služby nebo péče o dítě do 4 let věku. Tyto doby zpravidla dokládáte společně s žádostí o důchod, nicméně je můžete zaevidovat i dříve. Doložit doby pojištění chybějící v naší evidenci můžete řadou různých dokumentů.

Dobu studia prokážete maturitním vysvědčením, závěrečným vysvědčením z jednotlivých ročníků, výkazem o studiu na vysoké škole (indexem), vysvědčením o vykonání státní závěrečné zkoušky a případně i diplomem. Pokud tyto doklady nemáte k dispozici, potvrzení o době trvání vašeho studia vám může vydat přímo vaše škola, případně vám výpis doby studia vydá příslušný archiv – jeho adresu vám sdělí **Ministerstvo školství**, Karmelitská 529/5, Praha 1, www.msmt.cz.

Na nárok na důchod a jeho výši nemá vliv stupeň dosaženého vzdělání, ale délka studia. Nerozlišuje se také, zda studium bylo ukončeno řádně, nebo bylo nedokončené.

Dobu základní vojenské nebo civilní služby doložíte **vojenskou knížkou**. Nemáte-li vojenskou knížku, požádejte o spolupráci OSSZ nebo kontaktujte **Správní archiv Armády České republiky**, náměstí Republiky 4, Olomouc.

Osobní péči o dítě ve věku do 4 let ukončenou po 30. 6. 2007 (platí pro ženy i pro muže) doložíte vždy čestným prohlášením (na předepsaném tiskopisu).

Pokud byla osobní péče o dítě ve věku do 4 let ukončena před 1. 7. 2007 (platí pouze pro ženy), můžete ji doložit při podání žádosti o důchod anebo dříve prostřednictvím čestného prohlášení (na předepsaném tiskopisu). Originál nebo ověřenou kopii rodného listu u vlastního dítěte vyžadujeme pouze v případě, pokud nemůžeme uvedenou skutečnost ověřit v agendovém informačním systému evidence obyvatel.

V případě osvojených dětí budete potřebovat doklad o osvojení a v případě dětí převzatých do péče (nahrazující péči rodičů) rozhodnutí příslušného orgánu.

Žena, která pečovala o dítě svého manžela (zemřelého manžela), předkládá úmrtní list matky dítěte (výpis z matriky úmrtí) anebo rozhodnutí soudu o svěření dítěte do výchovy otci spolu s doklady, které prokazují dobu trvání jejího manželství s otcem dítěte (oddací list, popř. úmrtní list manžela nebo rozsudek soudu o rozvodu manželství s otcem dítěte).

Muži dokládají péči o dítě do 4 let věku, kterou ukončili před 1. 7. 2007, rozhodnutím OSSZ na základě podaného tiskopisu „*Návrh na zahájení řízení o vydání rozhodnutí OSSZ o době a rozsahu péče muže o dítě*“.

Dobu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby doložíte rozhodnutím OSSZ na základě podaného tiskopisu „*Návrh na zahájení řízení o vydání rozhodnutí OSSZ o době a rozsahu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby, o osobu bezmocnou, o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči*“.

Návrh na zahájení řízení o vydání rozhodnutí OSSZ je možné podat **nejdříve po skončení péče**. Návrh během péče lze podat pouze v případě, že v této době žádáte o důchod. V případě kladného rozhodnutí o péči tuto dobu zpravidla v evidenci máme.

Dobu evidence na úřadu práce dokládáte potvrzením Úřadu práce ČR. Pokud potvrzení nemáte k dispozici, je OSSZ schopna si ho zajistit.

Dobu osob se zdravotním postižením zařazených v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost lze doložit potvrzením o absolvování teoretické a praktické přípravy od poskytovatele.

Chybějící **doby zaměstnání** můžete prokázat předložením výplatních pásek, dále stejnopisy evidenčních listů důchodového pojištění (vydávané od roku 2004), pracovní smlouvou společně s dokladem o ukončení výdělečné činnosti, zápočtovým listem, potvrzením o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků a o sražených zálohách na daň z příjmu, ale také například legitimací ROH, pokud jsou v ní vylepeny známky o placení příspěvků v jednotlivých měsících, mzdovými listy, popř. výpisem o době zaměstnání od zdravotní pojišťovny. OSSZ

vámi předložené doklady posoudí, a budou-li všechny potřebné údaje k dispozici, provede „rekonstrukci“ chybějícího evidenčního listu.

Uchovávejte si doklady spojené s vaším zaměstnáním.

Zcela mimořádně a pouze v případě, kdy nelze dobu pojištění prokázat jinak, můžete využít **čestné prohlášení**. Na tiskopisu „*Čestné prohlášení o dobách zaměstnání/pojištění*“ vám **nejméně dva svědci** potvrdí informace o době, kterou tímto způsobem chcete prokázat. Dokument vlastnoručně podepíše s ověřením na obecním úřadě nebo u notáře nebo bez ověření přímo na OSSZ. Za věrohodné svědky jsou zpravidla považovány osoby, které s vámi v uvedeném zaměstnání ve stejné době pracovaly.

Období, kdy osoba vykonávala uměleckou činnost (tzv. svobodné povolání), nelze prohlášením svědků prokázat.

Pokud potřebné dokumenty nemáte, doporučujeme vám se obrátit na OSSZ s žádostí o pomoc při jejich dohledání. Můžete pracovníkům OSSZ předložit k posouzení také jakékoliv jiné doklady, které považujete za relevantní a máte je k dispozici.

IV. JAK PODAT ŽÁDOST O STAROBNÍ DŮCHOD

Žádost o přiznání starobního důchodu podáváte **sami** nebo prostřednictvím svého **zástupce**, tzv. zmocněnce na základě udělené plné moci (tiskopis najdete na ePortálu ČSSZ). V plné moci musí být uveden rozsah, pro který je udělena (např. podání žádosti na OSSZ, zastupování v řízení o přiznání dávky apod.). Nemusí být úředně ověřená.

Pokud vám zdravotní stav neumožňuje žádost podat, může ji s vaším souhlasem a na základě potvrzení lékaře o vašem zdravotním stavu podat váš rodinný příslušník. Plnou moc v tomto případě nevyžadujeme. Váš rodinný příslušník za vás žádost pouze podá, veškeré další řízení povedeme přímo s vámi.

Žádost můžete podat **nejdříve čtyři měsíce před** datem, od něhož důchod požadujete přiznat (jinak by řízení o dávce muselo být přerušeno nebo zastaveno). **Později** (po datu nároku na odchod do důchodu) lze podat žádost **kdykoliv**.

ŽÁDOST O DŮCHOD ONLINE

Žádost o důchod můžete podat elektronicky (od prosince 2023) **prostřednictvím služby ePortálu ČSSZ „Žádost o důchod online“**.

- Součástí služby je informativní odhad výše starobního důchodu podle zvoleného data pro odchod do důchodu.
- Výhodou je také možnost **elektronicky doložit chybějící dokumenty** (vložením elektronických originálů nebo skenů).
- Rozpracovanou žádost můžete kdykoliv **uložit a odeslat později**.
- Služba dále nabízí možnost **online konzultace „Moje schůzky“** s datem a časem podle vlastního výběru.

Vaši identitu pro přístup do služby ověříme prostřednictvím Identity občana (tj. např. eObčanka, bankovní identita, mobilní klíč eGovernmentu) nebo přihlašovacích údajů k datové schránce, případně zahraničním identifikačním prostředkem (podle unijního nařízení eIDAS).

Následná komunikace probíhá prostřednictvím ePortálu, pokud neupřednostníte komunikaci poštou či přes datovou schránku.

ŽÁDOST O DŮCHOD NA OSSZ

Další možností je sepsat žádost při osobní návštěvě kterékoliv **okresní správy sociálního zabezpečení**.

Pro stanovení nároku na váš důchod či jeho výši mohou mít podstatný vliv údaje, které do žádosti uvedete. Proto je třeba, aby byly úplné a pravdivé.

Při podání žádosti o důchod budete potřebovat:

- **občanský průkaz**, cestovní pas, případně povolení k pobytu,
- **doklady prokazující chybějící doby pojištění** (podrobněji v kapitole III.),
- **doklady prokazující chybějící náhradní doby** (podrobněji v kapitole III.).

PRACOVALI JSTE V ZAHRANIČÍ

Pokud jste kromě ČR pracovali a byli důchodově pojištěni rovněž v jiném členském státě Evropské unie (EU) nebo ve státě, se kterým ČR uzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, může vám vzniknout **nárok na důchod jak v ČR, tak v příslušném státě**. O přiznání důchodu z každého státu nemusíte žádat samostatně, stačí **podat žádost** o důchod u důchodové instituce **v jednom z těchto států**. Tato instituce pak vaši žádost zašle všem ostatním členským státům, které v žádosti uvedete, v případě smluvních států předá žádost druhému smluvnímu státu.

Pokud podáte žádost v ČR, údaje ze zahraničních evidencí si vyžádáme přímo od příslušných institucí, které je mají k dispozici. Seznam členských států EU a smluvních států najdete na našem webu v sekci „**Práce a pobyt v zahraničí**“.

ŽIJETE V ZAHRANIČÍ

Pokud žijete v zahraničí, žádost o důchod zpravidla podáváte **u příslušné instituce sociálního zabezpečení státu vašeho bydliště v zahraničí**. Pokud v zahraničí požádáte o důchod z ČR, informace o vašich zahraničních dobách pojištění obdržíme přímo od příslušné zahraniční instituce. Rozhodnutí o přiznání důchodu z ČR poté zašleme na vaši adresu. Informace o konkrétních podmínkách nároku na důchod v zahraničí vám poskytne pouze příslušná instituce sociálního zabezpečení daného státu. **ČSSZ není kompetentní k poskytování informací o systémech důchodového pojištění jiných států.**

Nárok na důchod je ve většině států podmíněn předchozí dobou pojištění, přičemž délka potřebné doby pojištění se může v jednotlivých státech lišit. Důležité však je, že doby pojištění získané v rámci členských států EU lze pro nárok na důchod počítat. Tzv. **princip sčítání dob pojištění** obsahují i dvoustranné mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení, které ČR uzavřela s jinými státy.

- Pokud v ČR splníte podmínku potřebné doby pojištění bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným v jiných členských nebo smluvních státech, vznikne vám nárok na **plný důchod**.
- Pokud potřebnou dobu pojištění získáte pouze přičtením dob pojištění získaných v jiných členských nebo smluvních státech, bude vám přiznán **dílčí důchod**, jehož výše bude odpovídat délce pojištění získané v ČR.

Za doby pojištění, které získáte v zahraničí, by vám měl přiznat důchod daný stát, jestliže splníte podmínky stanovené jeho právními předpisy. V souladu s principem sčítání dob bude přitom povinen přihlídnout též k vašim českým dobám pojištění.

Doby pojištění získané v zahraničí neevidujeme. Pokud jste získali doby pojištění v členských státech EU nebo ve státech, s nimiž má ČR uzavřenou mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, uvedete tuto skutečnost ve své žádosti o důchod. Na základě této informace ve vaší žádosti si vyžádáme od příslušných cizozemských nositelů pojištění potvrzení o těchto dobách, které následně při posouzení nároku na váš důchod zohledníme.

Pokud jste měli trvalý pobyt na Slovensku v době před 1. 1. 1993 (tj. před rozdělením Československa), eviduje vaši dobu zaměstnání získanou v bývalém Československu zpravidla slovenská Sociální pojišťovna.

V. VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU

ČSSZ rozhoduje o starobním důchodu pro většinu občanů ČR. Výjimkou jsou starobní důchody vojáků z povolání, policistů, hasičů, příslušníků BIS a Vězeňské služby ČR, o nichž důchodech rozhodují (v zákonem stanovených případech) ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti.

POSTUP PŘI VÝPOČTU DŮCHODU NA MODELOVÉM PŘÍKLADU

Předpokládáme paní Květu, která se narodila 20. 6. 1962 a má 2 děti narozené 1. 10. 1983 a 16. 2. 1986. Nárok na starobní důchod jí vznikne 20. 8. 2025.

DOBA POJIŠTĚNÍ PRO NÁROK A STANOVENÍ VÝŠE PROCENTNÍ VÝMĚRY

Doby pojištění jsou od ukončení povinné školní docházky do dne před přiznáním starobního důchodu. Doby pojištění paní Květy jsou 1. 9. 1977 – 19. 8. 2025.

Doby pojištění zahrnují doby výdělečné činnosti a náhradní doby. Paní Květa získala **13 916 dnů** výdělečné činnosti a **2 976 dnů** náhradních dob. To je celkem **16 892 dnů pojištění**. Doba pojištění paní Květy pro nárok a stanovení výše procentní výměry je **46 let**.

16 892 dnů	= 46 let a 102 dnů, tj. 46 celých let pojištění
------------	---

Náhradní jsou doby, ve kterých nevyděláváte, ale podílíte se na společensky uznávaných činnostech, např. studium, péče o dítě do 4 let věku, péče o osobu závislou apod., ale také situace, které vás omezily (nemoc, invalidita, dočasná nezaměstnanost).

POČET ZAPOČÍTANÝCH DNŮ V ROZHODNÉM OBDOBÍ

Výdělky započítáváme z tzv. rozhodného období. To je zpravidla období od 1. 1. 1986 do konce roku před podáním žádosti.

Rozhodné období paní Květy je 1. 1. 1986 – 31. 12. 2024, to je celkem **14 245 kalendářních dnů**. Od těchto dnů odečteme vyloučené doby (**1 404 dnů**). Počet započítaných dnů v rozhodném období paní Květy je **12 841 dnů**.

14 245 – 1 404 dnů	= 12 841 dnů
--------------------	--------------

Vyloučené jsou doby, ve kterých nevykonáváte výdělečnou činnost kvůli tzv. překážce v práci (např. nemocenská, ošetřování člena rodiny či závislé osoby, péče

o dítě, dočasná nezaměstnanost apod.). Vyloučené doby odečítáme, aby nesnížily (nerozmělnily) výši vašeho důchodu.

V životě mohou vzniknout situace, kdy se vyloučená doba překrývá s vykonáváním výdělečné činnosti, z níž se odvádí pojistné (např. žena pečující o osobu závislou ve II. stupni závislosti s přívýdělkem 4 000 Kč měsíčně roznášením letáků na základě dohody o pracovní činnosti). Pokud v této době dosahujete takových nízkých výdělků (od roku 1996), můžete pro výpočet důchodu požádat ČSSZ, aby upřednostnila vyloučenou dobu.

NÁSOBENÝ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

Roční výdělky (tj. vyměřovací základy) v jednotlivých letech rozhodného období vynásobíme koeficientem nárůstu platným pro daný kalendářní rok. Násobený vyměřovací základ paní Květy je **17 955 039**.

$$(24\,000 \times 14,6865) + (26\,000 \times 14,1681) + \dots + (100\,000 \times 1) = 17\,955\,039$$

Vynásobením vašich výdělků koeficientem nárůstu zajistíme, aby všechny výdělky v jednotlivých letech odpovídaly současné hodnotě peněz, protože výdělky z dřívějších let byly nominálně nižší. Hodnoty koeficientu nárůstu jsou různé pro jednotlivé roky. Jsou ovšem různé také pro stejné roky, pokud je odlišný rok přiznání důchodu. Nejnižší možná hodnota je 1 a použije se vždy za kalendářní rok předcházející dni přiznání důchodu. To znamená, že se pro tyto roky použijí skutečné, neupravené roční vyměřovací základy.

OSOBNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

Osobní vyměřovací základ získáme, když vydělíme násobený vyměřovací základ (17 955 039) počtem započítaných dnů v rozhodném období (12 841 dnů) a vynásobíme průměrným počtem kalendářních dnů v měsíci (30,4167 = 365/12). Osobní vyměřovací základ paní Květy je **42 531 Kč**.

$$17\,955\,039 / 12\,841 \times 30,4167 = 42\,531 \text{ Kč}$$

Osobní vyměřovací základ vyjadřuje váš průměrný hrubý měsíční příjem v současné hodnotě peněz.

VÝPOČTOVÝ ZÁKLAD

Osobní vyměřovací základ upravujeme pomocí redukčních hranic. Redukční hranice pomáhají eliminovat extrémně vysoké příjmy. Částku do 20 486 Kč zohledňujeme celou, částku od 20 486 Kč do 186 228 Kč z 26 %, k částce nad 186 228 Kč se nepřihlíží. Výpočtový základ paní Květy je **26 218 Kč**.

100 % z 20 486 Kč	= 20 486 Kč
26 % z 22 045 Kč (tj. z 42 531 – 20 486)	= 5 732 Kč
20 486 Kč + 5 732 Kč	= 26 218 Kč

PROCENTNÍ VÝMĚRA

Za každý rok (tj. 365 dnů) získaných dob pojištění vám započítáme 1,5 % z výpočtového základu. K výsledné částce (18 091 Kč) vám připočítáme výchovné (1 006 Kč). Výchovné přiznáváme za každé vychované dítě ve výši 503 Kč. Procentní výměra paní Květy je **19 097 Kč**.

1,5 % x 46 let	= 69 %
69 % z 26 218 Kč	= 18 091 Kč
18 091 Kč + (2 x 503 Kč)	= 19 097 Kč

ZÁKLADNÍ VÝMĚRA

Základní výměra je u všech důchodů stejná: ve výši 10 % průměrné mzdy. V roce 2025 činí 4 660 Kč.

VAŠE VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU

Starobní důchod je součtem **základní výměry** ve výši 4 660 Kč a **procentní výměry vč. výchovného** (19 097 Kč). Paní Květě přiznáme starobní důchod ve výši 23 757 Kč.

4 660 Kč + 19 097 Kč	= 23 757 Kč
----------------------	-------------

Pojištění od	Pojištění do	Druh doby	Kalendářní dny	Zhodnocená doba		Vyloučená doba	Vyměřovací základ (VZ)	Koeficient nárůstu	Násobený VZ
01. 09. 1977	20. 06. 1980	do 18 let	1 024	100 %	1 024				
21. 06. 1980	30. 09. 1983	studium	1 197	80 %	958				
01. 10. 1983	31. 12. 1985	péče o dítě	823	100 %	823				
01. 01. 1986	31. 12. 1986	péče o dítě	365	100 %	365	365			
01. 01. 1987	31. 12. 1987	péče o dítě	365	100 %	365	365			
01. 01. 1988	31. 12. 1988	péče o dítě	366	100 %	366	366			
01. 01. 1989	31. 12. 1989	zaměstnání	365	100 %	365	29	24 000	× 14,6865	= 352 476
01. 01. 1990	31. 12. 1990	zaměstnání	365	100 %	365	12	26 000	× 14,1681	= 368 371
01. 01. 1991	31. 12. 1991	zaměstnání	365	100 %	365	5	31 000	× 12,2775	= 380 603
01. 01. 1992	31. 12. 1992	zaměstnání	366	100 %	366	11	42 000	× 10,0250	= 421 050
01. 01. 1993	31. 12. 1993	zaměstnání	365	100 %	365		50 000	× 8,0035	= 400 175
01. 01. 1994	31. 12. 1994	zaměstnání	365	100 %	365	10	64 000	× 6,7512	= 432 077
01. 01. 1995	31. 12. 1995	zaměstnání	365	100 %	365		79 000	× 5,6970	= 450 063
01. 01. 1996	31. 12. 1996	pojištění	366	100 %	366		81 000	× 4,8115	= 389 732
01. 01. 1997	31. 12. 1997	pojištění	365	100 %	365		82 000	× 4,3527	= 356 922
01. 01. 1998	31. 12. 1998	pojištění	365	100 %	365	29	95 000	× 3,9816	= 378 252
01. 01. 1999	31. 12. 1999	pojištění	365	100 %	365	89	74 000	× 3,6789	= 272 239
01. 01. 2000	31. 12. 2000	pojištění	366	100 %	366		104 000	× 3,4512	= 358 925
01. 01. 2001	31. 12. 2001	pojištění	365	100 %	365		104 000	× 3,1801	= 330 731
01. 01. 2002	31. 12. 2002	pojištění	365	100 %	365		104 000	× 2,9633	= 308 184
01. 01. 2003	31. 12. 2003	pojištění	365	100 %	365		105 000	× 2,7763	= 291 512
01. 01. 2004	31. 12. 2004	pojištění	366	100 %	366		105 000	× 2,6035	= 273 368
01. 01. 2005	30. 09. 2005	pojištění	273	100 %	273		70 000	× 2,4752	= 173 264
01. 10. 2005	31. 12. 2005	ÚP s podporou	92	80 %	74	92			
01. 01. 2006	31. 01. 2006	ÚP s podporou	31	80 %	25	31			
01. 02. 2006	31. 12. 2006	OSVČ	334	100 %	334		50 000	× 2,3220	= 116 100
01. 01. 2007	31. 12. 2007	OSVČ	365	100 %	365		140 000	× 2,1627	= 302 778
01. 01. 2008	31. 12. 2008	OSVČ	366	100 %	366		190 000	× 1,9998	= 379 962
01. 01. 2009	31. 12. 2009	OSVČ	365	100 %	365		210 000	× 1,9325	= 405 825

01. 01. 2010	31. 12. 2010	OSVČ	365	100 %	365		400 000	× 1,8982	= 759 280
01. 01. 2011	31. 12. 2011	OSVČ	365	100 %	365		500 000	× 1,8553	= 927 650
01. 01. 2012	31. 12. 2012	OSVČ	366	100 %	366		800 000	× 1,7973	= 1 437 840
01. 01. 2013	31. 12. 2013	bez příjmů	365		0				
01. 01. 2014	31. 12. 2014	OSVČ	365	100 %	365		900 000	× 1,7664	= 1 589 760
01. 01. 2015	31. 12. 2015	OSVČ	365	100 %	365		800 000	× 1,7144	= 1 371 520
01. 01. 2016	31. 12. 2016	OSVČ	366	100 %	366		700 000	× 1,6480	= 1 153 600
01. 01. 2017	31. 12. 2017	OSVČ	365	100 %	365		700 000	× 1,5438	= 1 080 660
01. 01. 2018	31. 12. 2018	OSVČ	365	100 %	365		500 000	× 1,4321	= 716 050
01. 01. 2019	31. 12. 2019	OSVČ	365	100 %	365		400 000	× 1,3391	= 535 640
01. 01. 2020	31. 12. 2020	OSVČ	366	100 %	366		300 000	× 1,2890	= 386 700
01. 01. 2021	31. 12. 2021	OSVČ	365	100 %	365		300 000	× 1,2158	= 364 740
01. 01. 2022	31. 12. 2022	OSVČ	365	100 %	365		200 000	× 1,1456	= 229 120
01. 01. 2023	31. 12. 2023	OSVČ	365	100 %	365		150 000	× 1,0658	= 159 870
01. 01. 2024	31. 12. 2024	OSVČ	366	100 %	366		100 000	× 1,0000	= 100 000
01. 01. 2025	19. 08. 2025	OSVČ	231		231				

Σ

Σ

Σ

Σ

	14 245		13 916 + 2 976 = 16 892	1 404			17 955 039
--	--------	--	-------------------------------	-------	--	--	------------

NAVÝŠENÍ U POZDĚJŠÍHO ODCHODU DO DŮCHODU

Pokud již máte nárok na důchod, ale o důchod jste nepožádali a pracujete dál, navyšuje se procentní výměra vašeho důchodu o 1,5 % výpočtového základu za každých 90 kalendářních dnů výdělečné činnosti, tj. o 6 % za rok. Do těchto 90 dnů se nezapočítává doba neplaceného volna, neomluvené absence, dočasné pracovní neschopnosti, ošetřování člena domácnosti a doba pobírání dalších dávek nemocenského pojištění.

Pracovní činnost po vzniku nároku na starobní důchod zvyšuje výši důchodu podstatně rychleji.

NAVÝŠENÍ U POBÍRÁNÍ DŮCHODU V POLOVIČNÍ VÝŠI

Pokud se rozhodnete pobírat důchod v poloviční výši, zvyšuje se procentní výměra důchodu o 1,5 % výpočtového základu za každých 180 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti, tj. o 3 % za rok. Do těchto 180 dnů se nezapočítává doba neplaceného volna, neomluvené absence, dočasné pracovní neschopnosti, ošetřování člena domácnosti a doba pobírání dalších dávek nemocenského pojištění. Polovinou starobního důchodu se rozumí polovina základní výměry a polovina procentní výměry.

KRÁCENÍ U PŘEDČASNÉHO ODCHODU DO DŮCHODU

Základní výměra předčasného starobního důchodu zůstává stejná jako u „řádného“ starobního důchodu. Procentní výměra se krátí o 1,5 % výpočtového základu za každých 90 kalendářních (i započatých) dnů, které zbývají do dosažení důchodového věku. Procentní výměra důchodu po tomto snížení musí ovšem zůstat minimálně ve výši 770 Kč (podle zákona).

S ohledem na 90denní úseky vám doporučujeme datum přiznání předčasného starobního důchodu konzultovat s pracovníky OSSZ, abyste zamezili zbytečnému snížení za další započatý úsek.

Předčasný starobní důchod nesmíme ze zákona vyplácet **do dosažení řádného důchodového věku**, pokud vykonáváte výdělečnou činnost zakládající účast na důchodovém pojištění nebo pokud pobíráte podporu v nezaměstnanosti či podporu při rekvalifikaci.

SLEVA PRO PRACUJÍCÍ DŮCHODCE

Od 1. 1. 2025 můžete jako zaměstnanci i jako OSVČ dostat slevu na pojistném 6,5 %, pokud:

- jste dosáhli důchodového věku (viz tabulka na str. 6),
- pobíráte starobní důchod v plné výši.

Zaměstnanci

Sleva 6,5 % se počítá z vyměřovacího základu. To je u zaměstnanců zpravidla hrubá mzda. Jako **zaměstnanci** máte nárok na slevu od měsíce, ve kterém splníte obě podmínky. Zaměstnavateli doložíte:

- rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a čestné prohlášení o nároku na výplatu starobního důchodu v plné výši,
NEBO
- potvrzení o pobírání starobního důchodu v plné výši. Toto potvrzení získáte na kterékoliv správě sociálního zabezpečení nebo na ePortálu ČSSZ.

Tyto skutečnosti nemůžeme vašemu zaměstnavateli potvrdit přímo z důvodu ochrany vašich osobních údajů. Slevu vám zaměstnavatel odečte z pojistného již za měsíc, v němž o slevu požádáte (a doložíte splnění stanovených podmínek), a bude ji automaticky odečítat i všechny následující měsíce. Slevu můžete čerpat od měsíce, ve kterém obdržíte rozhodnutí o přiznání starobního důchodu.

Máte povinnost oznámit svému zaměstnavateli všechny skutečnosti, které mají vliv na slevu na pojistném, a to do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala.

OSVČ

Jako **OSVČ** uplatníte slevu na přehledu o příjmech a výdajích za daný rok. Poprvé tak uplatníte slevu na přehledu za kalendářní rok 2025, který podáte v roce 2026.

Na slevu 6,5 % máte za předchozí kalendářní rok nárok, splníte-li obě podmínky (dosáhli jste důchodového věku a pobíráte starobní důchod v plné výši) v daném kalendářním roce alespoň po jeden celý kalendářní měsíc. Pokud máte nárok na výplatu starobního důchodu pouze v některých měsících roku (nárok na výplatu důchodu vznikl v průběhu roku), máte nárok na slevu na pojistném pouze z poměrné části vyměřovacího základu (ročního), tzn. podle počtu měsíců, ve kterých jste vykonávali samostatnou výdělečnou činnost a splňovali podmínky pro nárok na slevu.

Příklad:

Vykonáváte samostatnou výdělečnou činnost od 1. 11. 2018 a od 15. 3. 2025 jste poživatel starobního důchodu, který vám vyplácíme v plné výši. Starobní důchod budete v plné výši pobírat po celý zbytek kalendářního roku 2025 a stále budete vykonávat i samostatnou výdělečnou činnost. V roce 2026, kdy budete podávat přehled za kalendářní rok 2025, uplatníte prostřednictvím tohoto přehledu slevu na pojistném. Protože podmínky pro slevu na pojistném byly splněny pro kalendářní měsíce duben–prosinec, náleží sleva pouze z poměrné části vyměřovacího základu stanoveného za rok 2025, a to za 9 měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti v roce 2025. Pokud byste na přehledu uvedli daňový základ ve výši 360 000 Kč, ze kterého je stanoven roční vyměřovací základ pro pojistné ve výši 198 000 Kč, poměrná část vyměřovacího základu připadající na jeden měsíc výkonu samostatné výdělečné činnosti pak činí 16 500 Kč (tj. $198\,000 / 12$). Nárok na slevu na pojistném vznikl za 9 měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti (duben–prosinec), sleva na pojistném proto náleží z vyměřovacího základu ve výši 148 500 Kč (tj. $16\,500 \times 9$). Sleva na pojistném tak činí 9 653 Kč ($148\,500 \times 6,5\%$).

Jako OSVČ můžete uplatnit sníženou sazbu pojistného pro placení záloh na pojistné ve výši 22,7 %, a to prostřednictvím tiskopisu (části C) na ePortálu ČSSZ: „Oznámení o změně údajů nezbytných pro provádění sociálního zabezpečení OSVČ“. Toto oznámení odešlete své správě sociálního zabezpečení podle místa trvalého pobytu (okresní pracoviště, které vede evidenci OSVČ).

Nižší sazbu můžete uplatnit od měsíce, ve kterém obdržíte rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Pokud toto rozhodnutí obdržíte v pozdějším měsíci, pak za měsíce, kdy vám nárok vznikl, uplatníte slevu při podání řádného ročního přehledu o příjmech a výdajích OSVČ.

OSVČ v paušálním režimu

Jako **OSVČ v paušálním režimu** nemůžete čerpat nižší sazbu pojistného pro paušální zálohy, ale slevu na pojistném uplatníte až jednorázově následující rok. Způsob, jak slevu uplatníte, záleží na tom, zda vaše daň z příjmů za daný kalendářní rok byla nebo nebyla rovna paušální dani.

Pokud **splníte podmínky paušálního režimu za daný rok** a vaše daň z příjmu bude rovna paušální dani, pošlete své správě sociálního zabezpečení žádost na předepsaném tiskopisu, a to nejdříve 1. května. V žádosti uvedete výši slevy a další údaje potřebné pro stanovení výše slevy. Pojistné ve výši slevy vám bude zasláno na váš účet, budete-li mít uhrazeno veškeré pojistné stanovené pro vaše paušální pásmo. Tiskopisy budou k dispozici v roce 2026.

Pokud **nesplníte podmínky paušálního režimu za daný rok** a vaše daň z příjmu tak nebude rovna paušální dani, uplatníte slevu následující rok na přehledu o příjmech a výdajích OSVČ, podaným nejdříve 2. května. To znamená, že slevu za rok 2025 uplatníte na přehledu za kalendářní rok 2025, který podáte nejdříve 2. května v roce 2026. Pojistné ve výši slevy vám bude zasláno na váš účet.

Uplatnění zpětně

I v případě, že jste slevu neuplatnili, nárok na slevu vám nezaniká. **Vznikne vám přeplatek**, tj. zaplacené pojistné ve výši slevy. Přeplatek nevzniká za měsíce, které jsme vám zhodnotili jako pojistné doby pro přiznání vašeho starobního důchodu. Pokud máte u některé správy sociálního zabezpečení jakýkoliv dluh, přeplatek bude použit na jeho úhradu.

O vrácení přeplatku můžete požádat do 5 let po uplynutí kalendářního roku, ve kterém váš přeplatek vznikl. Přeplatek vždy vrací správa sociálního zabezpečení.

Pokud jste **zaměstnanci**, vzniká vám nárok na vrácení přeplatku na pojistném za měsíce, ve kterých jste měli na slevu nárok, ale slevu neuplatnili. Přeplatek vám vrátí na vaši písemnou žádost příslušná správa sociálního zabezpečení. K žádosti přiložíte potvrzení zaměstnavatele o výši vyměřovacích základů a informaci, za které měsíce jste slevu na pojistném již uplatnili. Zaměstnavatel má povinnost vám toto potvrzení vydat do 8 dnů, kdy se na něj se svou žádostí obrátíte.

Pokud jste **OSVČ**, vzniká vám přeplatek na pojistném za předchozí kalendářní rok, pokud jste měli na slevu nárok, ale neuplatnili ji při podání přehledu. Žádáte o vrácení přeplatku prostřednictvím žádosti pouze v případě, že jste neuplatnili slevu při podání přehledu za daný kalendářní rok.

Pokud jste jako OSVČ v paušálním režimu neměli povinnost podávat přehled, podáte písemnou žádost o vyplacení pojistného ve výši slevy, a to nejdříve 1. května následujícího roku.

UKONČENÍ PRAVIDLA NAVÝŠENÍ ZA ODPRACOVANÝCH 360 DNŮ

Pokud jste od 31. 12. 2009 do 31. 12. 2024 (včetně) získali 360 kalendářních dnů pojištění (výdělečné činnosti) souběžně s pobíráním starobního důchodu v plné výši, máte nárok na zvýšení starobního důchodu o 0,4 % výpočtového základu. Žádost o toto zvýšení můžete podat až 5 let zpětně. Pokud jste do 31. 12. 2024 získali jen část z 360 dnů (např. 300 dnů), nárok na zvýšení starobního důchodu vám již nevznikne, a to ani poměrně. Tento benefit nahradila finančně výhodnější sleva pro pracující důchodce.

VI. ROZHODNUTÍ O PŘIZNÁNÍ NEBO ZVÝŠENÍ DŮCHODU

Rozhodnutí o přiznání důchodu posíláme písemně poštou na vaši adresu nebo prostřednictvím datové schránky fyzické osoby. Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti o starobní důchod je 90 dnů.

V **rozhodnutí o přiznání důchodu** uvádíme **datum**, od kterého vám důchod přiznáváme, postup výpočtu vašeho důchodu a jeho **výši**. Datum pravidelné výplaty důchodu a informace o vyúčtování důchodu jsou uvedeny na oznámení o výplatě důchodu, které je buď součástí rozhodnutí, nebo je zasíláno samostatně. Přílohou rozhodnutí je „osobní list důchodového pojištění“ s přehledem vašich dob pojištění a výdělků, na jejichž základě jsme výpočet provedli.

Pokud podmínky nároku na důchod nesplníte, bude vydáno rozhodnutí o **zamítnutí** vaší žádosti o důchod.

NESOUHLAS S ROZHODNUTÍM ČSSZ

Pokud nesouhlasíte s rozhodnutím ČSSZ, můžete písemně **požádat o změnu** nebo podat **písemné námitky**, a to do **30 kalendářních dnů** ode dne doručení rozhodnutí.

Požádat o změnu data přiznání nebo data jeho výplaty můžete například v situaci, když zjistíte, že vám do získání dalšího celého roku pojištění chybí pouze několik dnů a posunem data přiznání důchodu může dojít ke zhodnocení celého dalšího roku pojištění. Požádat o změnu data přiznání pak musíte do 30 kalendářních dnů ode dne doručení rozhodnutí, a to nejvýše dvakrát (u téhož důchodu).

Podání námitek je řádný opravný prostředek, na jehož základě ve správním řízení může ČSSZ rozhodnutí potvrdit, zrušit (nemělo-li být vůbec vydáno) anebo změnit (a to jak ve váš prospěch, tak i v neprospěch). Z podaných námitek musí být patrné, proti kterému rozhodnutí směřují (uvedete číslo jednací), v čem spatřujete jeho nezákonnost (proti čemu námitky podáváte nebo co by mělo být zohledněno) a čeho se domáháte (co by podle vás bylo správné rozhodnutí).

V námitkovém řízení se posuzují důchodové nároky podle zákona, nelze proto vyhovět účastníkům řízení, kteří zákonné podmínky nesplňují (např. nezískali potřebnou dobu pojištění). Námitky nelze ze zákona podat proti odůvodnění rozhodnutí, proti

lékařskému posudku a proti rozhodnutí o námitkách. Absolvování námitkového řízení (ať již úspěšné, či neúspěšné) je nezbytným krokem pro případné podání **správní žaloby u soudu**.

Námítky lze podat u orgánu, který rozhodnutí vydal, tj. přímo u ČSSZ nebo u kterékoliv OSSZ.

ZVÝŠENÍ DŮCHODU

Valorizace

Týká se všech druhů důchodů, výjimkou je valorizace procentní výměry předčasných starobních důchodů přiznaných od data po 30. 9. 2023, pokud jejich poživatelé ještě nedovršili řádný důchodový věk. Podmínky pro provedení valorizace stanoví zákon o důchodovém pojištění a konkrétní částku určuje vládní nařízení na základě aktuálního vývoje inflace.

Zvýšení důchodu v 85 a 100 letech

Občanům, kteří dovrší **85 let** a dále také **100 let**, se procentní výměra důchodu zvyšuje automaticky. Jedná se o finanční příspěvek, který slouží k pokrytí zvýšených životních nákladů souvisejících s věkem. Při dovršení 85 let se důchodcům zvyšuje procentní výměra jejich důchodu o **1 000 Kč**, při dožití 100 let o další **2 000 Kč**.

Výchovné

Výchovné může (od 1. 1. 2023) zvýšit procentní výměru starobního důchodu. Podstatou výchovného je ocenit péči o děti a jejich výchovu rodičem (většinou ženou), který o dítě pečoval v největším rozsahu. Výchovné kompenzuje nižší příjmy, které péče způsobila. Jedná se o **503 Kč za každé vychované dítě** (po 31. 12. 2024). V případě výchovy více dětí se výchovné násobí počtem dětí (bez limitu). Nárok na výchovné má vždy **jen jeden z rodičů** (případně jiná osoba), který o dítě pečoval v největším rozsahu.

Výchovné náleží jen za dítě, o které jste pečovali alespoň 10 let od jeho narození do dospělosti. Pokud jste se ujali výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže jste o dítě osobně pečovali alespoň 5 let a tato péče neskončila před jeho zletilostí. V případě, že dítě zemřelo před dosažením zletilosti, bude vám výchovné náležet, jestliže se dítě dožilo alespoň 5 let věku a vy jste o ně pečovali od jeho narození do jeho úmrtí. Výchovné nenáleží, pokud se osoba vůči dítěti dopustila jako pachatel, spolupachatel nebo účastník úmyslného trestného činu.

VII. VÝPLATA STAROBNÍHO DŮCHODU

Výplatní termín si zvolíte při podání žádosti nebo vám jej přidělíme a dozvíte se jej z rozhodnutí o přiznání důchodu nebo z oznámení o výplatě.

Jestliže manžel/manželka, (registrovaný) partner/partnerka již pobírá důchod od ČSSZ, můžete si při podání žádosti o důchod zvolit stejný den splatnosti. Občanský průkaz manžela/manželky, (registrovaného) partnera/partnerky není třeba předkládat

Důchod vám budeme vyplácet **dopředu v pravidelných měsíčních termínech.**

Důchody vyplácíme v sudé dny, a to 6., 8., 10., 12. a 14., pouze do zařízení sociálních služeb vyplácíme vždy 15. den v měsíci. Pokud dostáváte důchod v hotovosti a výplatní termín připadne na sobotu, obdržíte důchod již v pátek, případně-li výplatní termín na neděli, obdržíte důchod v pondělí. O posunu výplatních termínů, které připadnou na státní svátky, vždy v předstihu informujeme. Za období ode dne přiznání důchodu do prvního výplatního dne obdržíte důchod zpětně současně s první důchodovou splátkou.

Pokud současně splňujete podmínky nároku na výplatu více důchodů stejného druhu nebo na výplatu starobního a invalidního důchodu, vyplácí se pouze jeden, a to vyšší důchod. Pouze u vdovského/vdoveckého důchodu se poživatelům starobního (nebo invalidního) důchodu vyplácí vyšší důchod v plné výši a z nižšího důchodu se vyplácí polovina procentní výměry. Základní výměra je při souběhu důchodů vyplácena pouze jednou.

Nabízíme vám dva způsoby výplaty důchodu: **bezhotovostně na bankovní účet** nebo **v hotovosti prostřednictvím České pošty.**

VÝPLATA NA BANKOVNÍ ÚČET

Pro výplatu na **svůj účet**, pokud neuvedete číslo účtu už při sepisování žádosti o důchod, vyplňujete tiskopis „*Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet v České republice – majitel účtu*“ (bez nutnosti potvrzení bankou). Pro výplatu na účet manžela/manželky, (registrovaného) partnera/partnerky vyplňujete tiskopis

„Žádost o zařízení výplaty důchodu na účet manžela (manželky), partnera (partnerky) v České republice“, který podepisujete oba, a je nutné i jeho potvrzení bankou.

ČSSZ nemůže zařídit výplatu důchodu na účet dětí, vnoučat, sourozenců, druhá/ družky apod.

Výplata důchodu na účet jiné osoby než manžela/manželky, (registrovaného) partnera/partnerky, je možná pouze v případě, že tato osoba (fyzická či právnická) byla ustanovena **opatrovníkem důchodce** (z rozhodnutí soudu) nebo **zvláštním příjemcem důchodu** žadatele (z rozhodnutí obecního úřadu) a je jeho zákonným zástupcem nebo zastupujícím členem domácnosti (na základě schválení soudem). Rozhodnutí soudu nebo obce je třeba ČSSZ doložit. Tyto fyzické osoby mohou požádat o výplatu na svůj účet tiskopisem „*Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet v České republice – majitel účtu*“ podepsaným příjemcem důchodu. Pokud je opatrovníkem **právnická osoba**, žádá o výplatu na svůj účet dopisem (nikoliv tiskopisem), v němž oznámí číslo svého účtu.

Důchod vám můžeme bezhotovostně **zasílat** také **do zařízení sociálních služeb** (s celoročním pobytem), pokud s tím vy nebo váš soudem ustanovený opatrovník souhlasíte. V takovém případě je zapotřebí tiskopis „Žádost o provádění výplaty dávek důchodového pojištění dle § 116c zákona č. 582/1991 Sb.“ potvrzený zařízením sociálních služeb a podepsaný vámi či soudem ustanoveným opatrovníkem.

Seznam bank a spořitelních a úvěrních družstev, do kterých lze poukazovat výplatu důchodu, najdete na webu ČSSZ v sekci „*Seznam bank a spořitelních a úvěrních družstev*“.

Důchod nelze vyplácet na vkladní knížku ani na spořicí účet či na termínovaný vklad. Důchod nelze vyplácet ani na zřízený chráněný účet.

VÝPLATA V HOTOVOSTI

Výplatu důchodu v hotovosti posíláme prostřednictvím České pošty, která si účtuje 78 Kč za každou splátku důchodu. O tento poplatek vám snižujeme vyplácenou částku důchodu.

V případě vaší **hospitalizace delší než 1 měsíc** může pošta na vaši žádost posílat důchod do zdravotnického zařízení. Žádost podáte České poště prostřednictvím zdravotnického zařízení. Důchod může být také 3 měsíce uložen na poště a po skončení hospitalizace si jej můžete osobně vyzvednout.

Případné nesrovnalosti s hotovostní výplatou důchodu musíte vždy řešit na příslušné pobočce České pošty. Ostatní problematické situace týkající se výplaty důchodů řeší ústředí ČSSZ.

Jiná osoba může vyzvedávat důchod, jen pokud byla ustanovena tzv. zvláštním příjemcem důchodu, popř. pokud je vaším zákonným zástupcem či opatrovníkem nebo jde o zastoupení členem domácnosti podle občanského zákoníku. Nepřevezmete-li vy či jiný příjemce důchodu tři po sobě následující splátky, může být výplata důchodu zastavena. V tomto případě musíte vy či jiný příjemce písemně požádat ČSSZ o obnovení výplaty.

VÝPLATA DO ZAHRAŇÍČÍ

Pokud **bydlíte v zahraničí**, důchod vám budeme vyplácet na český nebo zahraniční bankovní účet anebo bankovním šekem. O výplatu na **bankovní účet** (vedený v ČR nebo v zahraničí) žádáte tiskopisem „*Žádost osoby žijící mimo území ČR o výplatu českého důchodu poukazem na účet*“.

Důchod vyplácíme zpětně v časových intervalech v návaznosti na obdržení úředně potvrzeného tiskopisu „*Potvrzení o žití*“. Tímto tiskopisem prokazujete, že stále trvá váš nárok na výplatu důchodu (tj. že jste naživu). Vyplněný a vlastnoručně podepsaný tiskopis s úředně ověřeným podpisem (není třeba notářské ověření) zasílejte z vlastního podnětu na adresu: ČSSZ, Oddělení výplat do zahraničí, Křížová 25, 225 08 Praha 5, v časových intervalech podle vlastní potřeby. Tiskopis je dostupný v několika jazykových verzích. Doporučujeme ho poslat alespoň jedenkrát ročně.

Klientům s výplatou na účet ve Slovenské republice v měně EUR vyplácíme důchod v pravidelných měsíčních splátkách s ověřováním žití pouze 1x ročně, a to v únoru daného kalendářního roku.

Výplatu **bankovním šekem** zasíláme zpětně na vaši adresu v zahraničí čtyřikrát ročně, tiskopis „*Potvrzení o žití*“ v tomto případě vyžadujeme jedenkrát ročně.

ZMĚNA ZASÍLÁNÍ DŮCHODU

Způsob zasílání důchodu můžete podle svých potřeb kdykoliv změnit. Stejně tak i adresu pro zasílání důchodu v hotovosti nebo číslo účtu pro bezhotovostní platbu. Většinu změn realizujeme od druhého (nejpozději třetího) výplatního měsíce po datu, kdy obdržíme vaši žádost. O provedení změny způsobu výplaty vám písemně oznámení nezasíláme.

Změnu adresy, ale i jiné skutečnosti, které mají vliv na výplatu důchodu, oznamte vždy písemně. Pokud tak neučiníte, mohlo by dojít k zastavení výplaty důchodu.

Změnu adresy můžete nahlásit prostřednictvím tiskopisu na ePortálu ČSSZ „*Hlášení změny adresy nebo jména a příjmení*“ nebo písemně na adresu kterékoliv OSSZ. Pokud vám posíláme důchod v hotovosti, nahlaste změnu adresy také na poště. Adresu Vám rovněž změníme, pokud ji uvedete na „*Žádosti o zasílání oznámení o zvýšení důchodu v listinné podobě*“. V případě, že je výplata důchodu prováděna v hotovosti prostřednictvím pošty, bude na tuto adresu zařízena i výplata důchodu.

Než dojde ke změně účtu v systémech ČSSZ, důchod vám bude zasílán na původní číslo účtu. Původní účet proto doporučujeme zrušit až po té, co vám začneme poukazovat důchod na nový účet. Pokud „starý účet“ zrušíte dříve, než změnu provedeme, banka platbu odmítne a důchod vám nebude vyplacen včas.

ZDANĚNÍ DŮCHODU

Informace o tom, kdy důchod nepodléhá v daném roce zdanění a kdy naopak musíte podat daňové přiznání, vám sdělí finanční úřad. Pokud si ho finanční úřad v rámci daňového řízení vyžádá, **potvrzení o pobírání či výši** důchodu vám **vydáme**.

Podle současně platných daňových předpisů podléhá pravidelně vyplácený důchod zdanění, pokud v ročním součtu přesáhne 36násobek minimální mzdy. To odpovídá měsíčnímu důchodu 62 400 Kč pro rok 2025. Jednorázové doplátky důchodů (např. při zpětném přiznání důchodu) dani z příjmů nepodléhají.

EXEKUČNÍ SRÁŽKY Z DŮCHODU

Exekuční srážky provádíme pouze na základě doručení exekučního titulu od orgánu, který má oprávnění je vydávat (nejčastěji jde o výkon rozhodnutí soudu nebo exekuční příkaz soudního exekutora).

Podle občanského soudního řádu jsme povinni provést srážky z důchodu rozhodnutí od prvního dne prvního kalendářního měsíce následujícího po doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. O tomto nařízení srážek z důchodu, včetně jejich výše, vám posíláme oznámení. Exekuční srážky se provádějí do **úplné úhrady pohledávky včetně příslušenství** (např. úroky z prodlení, náklady exekuce atd.). Přesto vám vždy musí zůstat tzv. nezabavitelná výše důchodu ve výši 13 027 Kč měsíčně.

Má-li žadatel o důchod exekuci nebo je v insolvenci, je nutné k žádosti o důchod předložit i exekuční příkazy, v případě insolvence sdělit spisovou značku. Urychlí se tím délka řízení žádosti o důchod.

VALORIZAČNÍ OZNÁMENÍ

Pravidelně zvyšujeme (valorizujeme) důchody na přelomu prosince a ledna, mimořádně (po schválení vládou) také v průběhu roku. **Od roku 2026 budeme posílat valorizační oznámení primárně elektronicky.** Důvodem jsou nejen vysoké finanční náklady, ale také velká rozšířenost elektronických prostředků.

Novou výši svého důchodu si budete moci zjistit jedním z těchto způsobů:

- Prostřednictvím **datové schránky fyzické osoby**, do níž posíláme všem klientům s datovou schránkou fyzické osoby valorizační oznámení automaticky již nyní.
- Prostřednictvím **online služby ePortálu ČSSZ** po přihlášení přes elektronickou identitu (z důvodu ochrany vašich osobních údajů). Tato služba bude dostupná nejpozději od 1. ledna 2026.

Pokud ovšem budete mít zájem o valorizační oznámení v listinné podobě, využijte jednu z těchto možností:

- **Vytiskneme** vám jej zdarma na **kterékoli správě sociálního zabezpečení**.
- **Posleme vám jej poštou** na adresu na **vaše náklady** (náklady nebudou platit pouze klienti narození před rokem 1955). Musíte nám však v předstihu poslat žádost prostřednictvím formuláře, který najdete na ePortálu ČSSZ: *„Žádost o zasílání oznámení o zvýšení důchodu v listinné podobě“*.

Vyplněnou žádost pošlete poštou, e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem nebo přes datovou schránku na kteroukoliv správu sociálního zabezpečení. Naši pracovníci vám v případě potřeby pomohou tuto žádost sepsat.

Žádost musíme obdržet **3 měsíce předem**. To znamená při lednové valorizaci nejpozději do 30. září předcházejícího roku. Pokud vaši žádost obdržíme později, bude se týkat až další valorizace v pořadí.

Náklady na poštovné ve výši 26 Kč (47 Kč po Evropě, 52 Kč do zámoří) odečteme (pouze u klientů narozených od roku 1955) vždy z první valorizované splátky důchodu.

Pokud již nebudete chtít, abychom vám valorizační oznámení v listinné podobě nadále zasílali, pošlete nám písemnou žádost, kterou napíšete volnou formou (na tuto žádost nebude formulář). Žádost musíme obdržet 4 měsíce předem. Pokud vaši žádost obdržíme do 31. srpna, lednové valorizační oznámení vám již na adresu nepošleme a poplatek se nestrhne.

VIII. „DESATERO“ DŮCHODCE ANEB CO BYSTE MĚLI VĚDĚT

1. **Není žádný univerzální „průkaz důchodce“.** O přiznání důchodu vám zašleme rozhodnutí. Potvrzení o pobírání důchodu či jeho aktuální výši vydá v případě potřeby a na vyžádání OSSZ.
2. **Zda máte jako důchodce podat daňové přiznání, vám řekne finanční úřad.** My vám můžeme poradit, že podle současně platných daňových předpisů musíte pravidelně vyplácený důchod zdanit, jen pokud v ročním součtu přesáhne 36násobek minimální mzdy. Jednorázové doplatky důchodů (např. při zpětném přiznání důchodu) dani z příjmů nepodléhají.
3. **Pobírání důchodu oznamte své zdravotní pojišťovně.** Pokud při pobírání důchodu nepracujete, platí za vás zdravotní pojištění stát.
4. **Žádost o důchod můžete podat buď online, nebo osobně na jakémkoliv OSSZ. Nebo k tomu můžete někoho zmocnit.** Zmocnění udělíte sepsáním plné moci. Můžete využít tiskopis plné moci, který je k dispozici na webu ČSSZ. Pokud nemůžete podat žádost o důchod sami vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, mohou s vaším souhlasem a na základě potvrzení lékaře o vašem zdravotním stavu žádost podat vaši rodinní příslušníci.
5. **Pro podání žádosti o důchod vám stačí pouze váš doklad totožnosti.** Dále můžete předložit doklady o náhradních dobách pojištění (např. o studiu, vojně, péči o dítě) a o dobách pojištění, které nemáme v evidenci.
6. **Důchod můžete dostávat buď na účet, nebo poštou v hotovosti.** V případě výplaty na účet u peněžního ústavu to může být účet váš nebo vašeho manžela či manželky nebo (registrovaného) partnera či partnerky. Musíte ale předložit vyplněný tiskopis „*Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet v České republice – majitel účtu*“ nebo vyplněný a bankou potvrzený tiskopis „*Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet manžela (manželky), partnera (partnerky), registrovaného partnera (partnerky) v České republice*“. Tiskopisy jsou k dispozici na OSSZ a na ePortálu ČSSZ. Pokud chcete důchod dostávat v hotovosti domů prostřednictvím České pošty, počítejte se zpoplatněním (za každou splátku to je 78 Kč, o tento poplatek se vám sníží vyplácená částka důchodu). O změnu způsobu výplaty nás můžete kdykoliv požádat.

7. **Pokud se u vás něco změní, především adresa nebo číslo účtu, neprodleně nám to oznamte.** Chcete-li si zajistit plynulou výplatu důchodu, musíte nám všechny změny, které mají vliv na správné vyplácení důchodu, oznámit co nejdříve, ideálně do 8 kalendářních dnů.
8. **Pokud pobíráte předčasný starobní důchod a zároveň pracujete, musíte o pobírání důchodu informovat svého zaměstnavatele.** V případě, že při pobírání předčasného starobního důchodu dosáhnete důchodového věku nebo pobíráte řádný starobní důchod a nadále pracujete, je jen na vás, zda o tom budete svého zaměstnavatele informovat.
9. **Jestliže jste jako pracující důchodce účastni nemocenského pojištění, platí pro vás kratší podpůrčí doba pro výplatu nemocenského.** Nemocenské se vám vyplácí nejdéle 70 kalendářních dnů při jedné pracovní neschopnosti a je to zároveň maximum dnů za jeden kalendářní rok. Nemocenské se navíc vyplácí nejdéle do dne skončení vašeho zaměstnání.
10. **Pokud jste při pobírání starobního důchodu v období po 31. 12. 2009 do 31. 12. 2024 vykonávali výdělečnou činnost zakládající účast na pojištění, můžete po 360 kalendářních dnech požádat o přepočet důchodu.** Žádost o přepočet můžete podat na jakékoliv OSSZ nebo poslat přímo na ČSSZ, případně prostřednictvím ePortálu ČSSZ či datové schránky. **Od 1. 1. 2025 se nově zavádí výhoda v podobě slevy na pojistném.**

A pár informací navíc...

Pokud se orientujete v online prostředí nebo máte ve svém nejbližším okolí někoho, komu důvěřujete a kdo vám může pomoci, určitě vyzkoušejte náš web a ePortál ČSSZ – ušetříte si tím spoustu času.

Informace o důchodech, tiskopisy, kontakty a další potřebné informace najdete na www.cssz.cz, veškeré online služby pak na eportal.cssz.cz. Pro přihlášení a přístup k online službám stačí identifikace pomocí ISDS, bankovní identity, eObčanky apod.

Datum i odhadovanou výši vašeho důchodu a hlavně vaše evidované započtené doby, které tak můžete snadno doplnit, zjistíte v **Informativní důchodové aplikaci IDA** na ePortálu ČSSZ (eportal.cssz.cz)

Celou žádost můžete odeslat z pohodlí domova prostřednictvím naší služby „*Žádost o důchod online*“ na ePortálu ČSSZ (eportal.cssz.cz).

Určitě vám **poradí na jakémkoliv OSSZ**, úřední hodiny a kontakty na všechna pracoviště najdete na www.cssz.cz v sekci Kontakty. Pro návštěvu OSSZ je možné si online sjednat termín na objednani.cssz.cz.

Pokud si s internetem nerozumíte, nevadí. Kromě kolegyně a kolegů z OSSZ se vám budou věnovat také v našem **klientském centru pro důchodové pojištění** při ústředí ČSSZ. Tam ale poskytují informace pouze z oblasti důchodového pojištění, nespisují žádosti o důchod! Pro veřejnost mají otevřeno **každé pondělí a středu od 8:00 do 17:00 hodin** na adrese Křížová 25, Praha 5. Klientské centrum při ústředí ČSSZ nabízí také možnost online objednání pro **osobní konzultace složitých případů** a informativní výpočty starobních důchodů na adrese <http://objednani.cssz.cz>.

Potřebné informace získáte i na našem **bezplatném call centru** na čísle **800 050 248**, které funguje v pondělí a ve středu od 8:00 do 17:00 hodin, v úterý a ve čtvrtek od 8:00 do 15:30 hodin a v pátek od 8:00 do 12:00 hodin. Klientům volajícím ze **zahraničí** je k dispozici běžně zpoplatněné telefonní číslo **+420 257 066 077**. Upozorňujeme, že i v případě volání na bezplatnou linku 800 050 248 na území ČR z telefonního čísla registrovaného u zahraničního operátora může být hovor zpoplatněn, případně nemusí být číslo dostupné.

PŘÍKLADY ZÍSKÁNÍ NÁROKU NA DŮCHOD

POTŘEBNÁ DOBA POJIŠTĚNÍ

Dosáhnete-li důchodového věku v roce 2025, musíte mít odpracováno 35 let.

- Paní Jana se narodila 23. 2. 1962 a vychovala dvě děti. Důchodového věku (63 let a 2 měsíce) dosáhne 23. 4. 2025. Dosáhla celkem 46 let doby pojištění, která zahrnuje dobu výdělečné činnosti, dobu studia před 18. rokem věku a dobu péče o dvě děti. Požadovanou dobu pojištění 35 let má splněnou. Paní Janě vznikne nárok na starobní důchod ke dni dosažení důchodového věku.
- Pan Radim se narodil 5. 3. 1958. Důchodového věku (63 let a 10 měsíce) dosáhl 5. 1. 2022. V den svého důchodového věku dosáhl pouhých 32 let a 360 dnů doby pojištění. Požadovaná doba pojištění v roce 2022 byla 35 let.

Panu Radimovi nárok na starobní důchod ke dni dosažení důchodového věku nevznikl.

Pan Radim pracoval další 2 roky a 5 dnů a 11. 1. 2024 již nárok na starobní důchod získal. Po získání chybějící doby panu Radimovi nárok na starobní důchod již vznikl. Ze zákona mu stačilo získat 35 let.

- Pan Antonín se narodil 15. 9. 1959. Důchodového věku (64 let) dosáhl 15. 9. 2023. V den svého důchodového věku získal pouhých 19 let doby pojištění. Požadovaná doba pojištění v roce 2023 byla 35 let. Panu Antonínovi nárok na starobní důchodu ke dni dosažení důchodového věku nevznikl.

Pan Antonín dosáhne 15. 9. 2025 věk o 2 roky vyšší (66 let) než je důchodový věk pro muže stejného data narození (64 let). A protože pracoval, získal do tohoto data ještě 1 rok a 90 dní doby pojištění. Celkem tak získal 20 let a 90 dní doby pojištění (bez náhradních dob). Panu Antonínovi vznikne 15. 9. 2025 nárok na starobní důchod.

VYLOUČENÉ DOBY

Vyloučené doby se odečítají od získaných dob pojištění v rozhodném období proto, aby nesnižovaly váš důchod. Zažádat o upřednostnění vyloučených dob před příjmem může každý klient při sepisování žádosti o důchod nebo do 30 dnů od obdržení rozhodnutí. Nekryjí-li se vyloučené doby a příjmy z výdělečné činnosti, ČSSZ je vyloučí automaticky bez žádosti.

- Pan Jiří splnil obě podmínky (důchodový věk a potřebnou dobu pojištění) nároku na starobní důchod a zažádal si o něj. Rozhodné období pro výpočet výše jeho důchodu je 1986–2024, tj. 39 let. V tomto období byl 1 rok evidován na úřadu práce a celkem 2 roky trvaly v součtu jeho jednotlivé dočasné pracovní neschopnosti. Tyto 3 roky jsou jeho vyloučenou dobou. Úhrn příjmů získaných v rozhodném období tak panu Jiřímu rozpočítáme na 36 let, a nikoliv na 39 let. Osobní vyměřovací základ pana Jiřího tak bude vyšší, a tím i jeho důchod.
- Paní Eva si v době své rodičovské dovolené (péče o dítě do věku 4 let) přivydělávala na základě dohody o provedení práce. Tento příjem se od roku 1996 primárně započítává do jejího rozhodného období a automaticky se upřednostňuje před vyloučenou dobou. Protože byl ale její příjem v této době mnohem nižší než ten, který pobírala před nástupem na mateřskou a rodičovskou dovolenou,

podstatně by jí snižoval vyměřovací základ pro výpočet budoucího důchodu. Paní Eva proto požádala ČSSZ, abychom pro výpočet důchodu upřednostnili dobu péče o dítě do 4 let věku jako tzv. vyloučenou dobu. To jí zvýšilo osobní vyměřovací základ, a tím i důchod.

SOUBĚH DŮCHODŮ

Pobírání několika důchodů současně je podle zákonných podmínek možné pouze v případě souběhu starobního důchodu a vdovského/vdoveckého důchodu.

- Paní Marta pobírá starobní důchod 18 830 Kč, přičemž 14 170 Kč je procentní výměra a 4 660 Kč základní výměra. Manžel, který pobíral starobní důchod ve výši 23 120 Kč (18 460 + 4 660), zemřel. Po úmrtí manžela, starobního důchodce, má paní Marta nárok na vdovský důchod. Základní výměra náleží vždy pouze jednou. Protože dojde k souběhu dvou důchodů (žena bude současně pobírat svůj starobní důchod a po manželovi důchod vdovský), procentní výměra důchodu se upraví: vyšší procentní výměra důchodu bude náležet v plné výši a z nižší procentní výměry polovina. Procentní výměra vdovského důchodu činí 9 230 Kč (50 % z částky 18 460), pro souběh s vyšší procentní výměrou starobního důchodu se krátí na polovinu, tj. na částku 4 615 Kč. Paní Marta tak bude pobírat celkem 23 445 Kč (procentní výměra starobního důchodu 14 170 + polovina procentní výměry vdovského důchodu 4 615 + základní výměra 4 660).
- Paní Jana pobírá starobní důchod 7 730 Kč (procentní výměra 3 070 + základní výměra 4 660). Její zemřelý manžel pobíral starobní důchod 17 220 Kč (12 560 + 4 660). Procentní výměra vdovského důchodu činí 6 280 Kč (50 % z částky 12 560). Procentní výměra vdovského důchodu je vyšší než procentní výměra ženina starobního důchodu, bude tedy náležet v plné výši, a procentní výměra starobního důchodu se zkrátí na polovinu, tj. na částku 1 535 Kč. Paní Jana bude pobírat celkem 12 475 Kč (polovina procentní výměry starobního důchodu 1 535 + procentní výměra vdovského důchodu 6 280 + základní výměra 4 660).

PŘEDČASNÝ STAROBNÍ DŮCHOD

- Pan Alois byl celý život zaměstnaný a získal 40 let doby pojištění. Jeho výpočtový základ činí 37 700 Kč. Chtěl by pomáhat svým dětem s péčí o vnoučata a rozhodl se pro odchod do předčasného starobního důchodu od 1. 2. 2025, tj. 1 a půl roku (548 dnů) před svým důchodovým věkem.

Za každých 90 započatých dnů „předčasnosti“ se procentní výměra důchodu snižuje o 1,5 % výpočtového základu. Za 548 dnů (6 x 90 dnů plus 8 dnů) „předčasnosti“ pana Aloise se jeho procentní výměra důchodu sníží o 10,5 % výpočtového základu ($7 \times 1,5 \% = 10,5 \%$). Procentní výměra činí za každý rok pojištění 1,5 % výpočtového základu, tj. 60 % ($1,5 \% \times 40$) ze 37 700 Kč = 22 620 Kč. Výsledná částka se snižuje o 3 959 Kč (10,5 % ze 37 700) za dobu počítanou ode dne, od kterého se přiznává předčasný starobní důchod, do dosažení důchodového věku. Procentní výměra starobního důchodu činí 18 661 Kč ($22\,620 - 3\,959$). Celková výše předčasného starobního důchodu tedy bude 23 321 Kč ($18\,661 + 4\,660$).

- Pro pana Aloise je ovšem výhodné pracovat navíc 8 dnů, aby se jeho důchod krátil pouze o 9 %. Za 540 dnů (přesně 6 x 90 dnů) „předčasnosti“ pana Aloise se jeho procentní výměra důchodu sníží o 9 % výpočtového základu ($6 \times 1,5 \% = 9 \%$). Výsledná částka se snižuje o 3 393 Kč (9 % ze 37 700) za dobu počítanou ode dne, od kterého se přiznává předčasný starobní důchod, do dosažení důchodového věku. Předčasný starobní důchod pana Aloise tak bude 23 887 Kč ($4\,660$ Kč základní výměra + $19\,227$ Kč procentní výměra) a předčasný starobní důchod bude náležet od 9. 2. 2025.

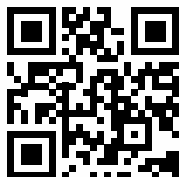
Informace uvedené v příručce jsou zjednodušené. Úplné informace najdete v právním předpisu nebo je na základě podrobností ke konkrétní situaci vysvětlí pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení.

Příručka je určena klientům ČSSZ. O dávkách důchodového pojištění vojáků z povolání, policistů, hasičů, příslušníků BIS a Vězeňské služby ČR rozhodují ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti.

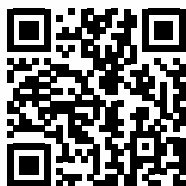
Příručka neuvádí informace týkající se důchodového spoření, resp. jeho zrušení od 1. 1. 2016. Vysvětlení, jak účast na důchodovém spoření v letech 2013–2015 ovlivní nároky z důchodového pojištění, poskytnou pracovníci OSSZ a ČSSZ.

Informace jsou platné podle právních předpisů účinných ke dni vydání publikace.

Webové stránky ČSSZ

ePortál ČSSZ

Informativní
důchodová aplikace

Žádost o důchod online

**Načtěte QR kód
pro rychlé zobrazení
našich stránek**

